

23. gada-gahjums.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnaht ween reis pa nedetu.

Maksa ar peesuhthschannu par pasti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa beš peesuhthschannas Riga:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel isdohs festdeenam no p. 10 fahloht.

Maksa par fludinachau:

par weenas fleijas smaltu rakstu (Betit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 10 kap.

Redakcija un ekspedizija Riga,

Ernst Plates bilſchu- un gramatu-drulatawa pee Behtera basnizas.

N° 27.

Seftdeenā 8. Juli.

1878.

Rahdittajs.

Saunalahs ſinas. Telegrafa ſinas. Geſchſemes ſinas. Hai-ſiws Riga. No Kemereem: isbraukums ſatums, uguns-grehts. No Weberbet muſchas: tureenahs buhſchana. No Walfas: gada-ſwehtki. No Breekul muſchas: isrihofchana. No Zefwaines pufes: breefmigs darbs. No Emburgas: weefibas wakar. No Jelgawas: ſarmantſchik. No Wilandes nokohſta auſs. No Peterburgas: politittas buhſchana. No Dofas: laiks. No Krimas pufſalas: Tartaru nebarbi. Ahrſemes ſinas. No Wihtes, no Parihtes, no Spanijas, no Indijas. Giropas meers. Haligneetu dſiwe. Notikums ir Krimas kara. Beetikuma: Werners Ritns. Graudi un ſeedi.

Saunalahs ſinas.

No Rigas. General-adjutants Baranzaw lungs tai 16ta Juni atbrauza ſchurp us Rigu un apſtatijahs Dinamindes abzeetinajumus, ka ari pahrbaudija leelgabalu ſchauhſchannu. Ra „Ручек. Ив.“ ſino, tad general-adjutants Baranzow k. ar pahrbaudichannu bijis piinigi ar meeru, wifu atrasdams labata kahrtiba.

Heinrich Scholz k. ar ſawu. ſwehru-bohdi zetorideenu pehz pusdeenas atbrauzis ſchurp us Rigu, kur kahdu laiku uſturefees, ſawus ſwehrus rahdidams.

No Kohnſeſes. Ra dſirdam tad Kohnſeſes pareiſtijigo jauna baſniza tiks tai 16ta Juli no bihſlapa Filaret kunga eefwehtita.

No Ruhjenes. Diwdesmit ſaimneeki un kahdi ziti Ruhjenes draudſes lohzeeki, baſnizas preeſchneeks, mahzitajs un ſklohotajs tai 12ta Juni ſabeedrojuſchees, lai waretu krahſchanas un aisdohſchanas lahdi dibinaht un ir tamdeht luhgſchannu pee Wiſdſemes gubernatora eefneegufchi, lai iſgahdatu no ſinanzminiſtera waijadſigo atſiprinaſchannu preeſch minetas laſes ſtatutehm (likumeem). — Pahz tureenahs auglibu runajohht war fajiht, ka ſche us brangu plahwumu war zereht; ari feens tika pee branga laika eewahhts.

Nemeera ſihmes. Tagad kur kongreſe ſawus ſpreedumus beiguſe un ta tad Giropas meeru nodibinajuſe, — tagad ſahht attal fajeltees jauni nemeera padebeſchi, kas gan Giropas meeru netrauzehs, tomehr politikas lungeem dohs jaunu darbu. Schahdi nemeera padebeſchi ſahht parahditees Italijs un Greekija. Italijs, ka iſ ſchi numura telegrafa ſinahm redſams, ir nemeeriga, ka Anglijs eeguſe Ziperes ſalu un ka dſird, tad wina ar Greekiju notaiſijuſe nolihgumu un griboht eenemt Kretas ſalu. Tapat Greekija ne-efohht ar meeru, ka winaſ praſjumi us kongreſi maſ ko eewehrofi.

Wina gribetu weenu datu no Teſalijas ſawâ rohlâ dabuht bet Turzija tur noſtahbijuſe Dſmanu Paſchu ar kara-ſpehlu, kas Greekijai ee-efchannu leeds. Ra jaw fajijam, tad Giropas meers zaur ſchahdu nemeeribu netiks trauzehs, tomehr ſchi buhſchana ir politikas leeta eewehrojama un wehl daſchu ſinu pahz to dabuſim laſiht.

No Parihtes. Geſahkuma Parihtē fajehlahs leela nemeeriba pahz to, ka Anglijs ar Turziju notaiſijuſe ſewiſchku nolihgumu un zaur to eeguſe Ziperes ſalu. Ra tagad iſrahdijees, tad pee ſchihſ nemeeribas efoht Gambeta wainigs, kas daſchâs awiſes, kuras winam pallauſigas, eelizis rakſtus, kas Anglijas politiku par wiltigu noſauza un tai pahzmet, ka wina Franziju peekrahpuſe. Schahdi wahdi Franzuſchus padarija nemeerigus, bet nu wini ſahht apmeerinatees, ta ka naids ſtarp Angliju un Franziju ne-iſzelfees, lai gan draudſiba turpmaſ ſtarp ſchihm walſtim wairs til ſupra nebuhs.

No Turzijas. Ra no Konſtantinopeles teel ſinohts, tad tur atklahjuſchi kahdu ſlepenu ſabeedribu, kas gribejuſe ſultanu no trohna nogahſt. Lihds ſchim jaw efoht kahdi 50 zilweki zeeki ſanenti, kas pee minetahs beedribas peederohht. — Ra rahdahs, tad Turzijas panahkumi us kongreſi nemeerigu prahtu pee Turkeem fajehluſchi.

Telegrafa ſinas.

No Peterburgas tai 4. Juli. Grafs Schuwalows tahs deenas wakarâ pahrnahza no Berlimes Peterburgâ.

No Romas tai 5. Juli. Miniſterija kehniu luhguſe, lai winſch, ja eefpehjam, ſawu uſtureſchanohs Turinas pilſfehâ pa-iſſinajohht un us Romu pahrnahloht, jo lauſchu nemeeriba pahz Ziperes ſalas eeguſchannu (zaur Angliju) tillab Româ, ka ari zitâs Italijas pilſfehâs deenu no deenas paleekoht leelaka. Ra dſird, tad wal diba ſinaht dabujuſe, ka efoht nodohmahhts iſdariht nemeerigu rihofchanohs Anglijas ſuhtra dſihwohta preeſchâ, un ta tad wina (prohti wal diba) jaw pee waijadſigeem lihdsletem kehruſehs, lai pee laika waretu ſchahdu rihofchannu apſpeest. Rihâ miniſteru ſapulze pahzſpreedihſ pahz Italijas kara-kugu ſuhthſchannu us Lewanti.

No Konſtantinopeles tai 5. Juli. Dſmans Paſcha ir eezelts par Turku kara-ſpehta wadoni Teſalijâ. Winſch ſtingri atraidijis latru Greekijas mehginahſchannu, Teſaliju eeguht.

Geshjemes sinas.

Hai-siws Rigā. Rigas kugis „Bonschur“ Bislajas jubras lihlumā braukdamā nokahwis Hai-siwi un to šchurp atwedis us Rigu. Šchi hai-siws ir weena no tahm tā nosauktahm zilweku rihjejahm hai-siwehm un ir 10 pehdas gara. Siws tika noķerta, kad wina patlaban gribeja matrosim usbrukt, kas pee kuga ahrpufes ko strahdaja. Tika šchlehpis us siwi mests, bet ta wirwi pahrlōhda, ar ko šchlehpis bija peefeets. Meta ohtru šchlehpju un siws šchlehpja wirwi fatinahs, tā ka to rohlā dabuja un nokahwa. Us kugi uswilkschi tai wederu usschlehta un is wehbera isleha kahds simts masu hai-siwju, no kurahm matroschi kahdus 25 nokhra. Šchee masee jubras swehrini ir kahdas 1¹/₂—1³/₄ pehdas gari. Kuga kapteina lungs šcho hai-siwi wakareem no pulkstien 6 lihds 8 rahdija pret kahdu masu maksu, zil katrs dewa, kas Sarkanam krustam nahk par labu. Wehlah šchi siws tiks nodohda dabas pehtitaju beedribai.

No Remereem. Swehtdeenu bija leels pulks weefu aishraukuschji us Remereem, kuru starpā ta leelaka dala bija no Rigas Wahzu dseedataju beedribas „Liederkranz.“ Bija kahdi 350 kungi un dahmas is minetas beedribas us Remereem aishraukuschji, tur swehtku deenu noswehtst. Swehtki til patihkami isdewahs un beidsahs, ka gan reti kahdu atradihs, kas pee tam dalibu nembams nebuhtu deenu preezigi pawadijis. Us bahnusi atnahkuschji un rindās nostahjuschees wini dewahs ar musihki un karohgeem us swehtku weetu, us jauku plawu meschmalā. Šchini smukā weeta šahlahs patihkama, raiba dshwofchana: dseedaja gan kohri, gan pa weenam, gan pa ischetreem (kwartete); leelakt un masaki pulzini waj pastaigajahs waj bija noschduschees pee gareem galdeem, kur kahdu glahsiti tulschoja. Swehtku maltite tika notureta tureenas fabeedribas sahlē, pee kam kahdi 170 zilweki nehma dalibu. Kā jaw pee tahdahm swehtku maltitehm mehds buht, tā ari te bija: augsta laime tika issaukta dahmahm, bahdes weetas direkzijai u. t. pr. Sahlē wehl nekad nebijuschji til dauds to weefu pee lohpu maltites, kā schinē reisa. Behz noturetas maltites weesi dewahs atkal us salumeem, kur wakara kufumā dascha jauka dseesma tika klausitajeem par leelu preeku nodseedata. Pulkstien 9 un 25 minūtes, leela wagonu rinda weefus aishweda atpakal us Rigu.

Reis no Remereem runadami ari peeliskim šchē to sinu, ka tai 26tā Juni ap pulkstien 3 pehz pusdeenas tur usnahzis pehrtona negais un sibens eephehra Bohlmara atraitnei peederigās mahjās, zaur ko uguns grehks iszehlahs. Nodoga trihs dshwojamas ehlas ar 60 weefu lambareem lohpa, 1 schkubnis un 1 maifes zepfchanas ehla (bekereja) un fadega dascheem bahdes weefem daschadas mantas un leetas. Nodeguschahs ehlas bija apdrohschmatas; notikuscha flahde fneedsahs lihds 2500 rublu.

No Beberbek muischas. No wisahim puschem dširdam daschadas sinas, gan preezigas, gan behdigas, tad es gribu ari Diabjas weesa lasitajeem no muhsu pufes ko pastahst. Baldees Deewam, waram gan schogad preezatees par muhsu plawahm un laukeem, jo plawās waram schogad ohtrtikdauds sahlēs redseht, kā pehrn, un tapat gohds Deewam jafaka par laukeem, kuri jaw smuki lihgojahs, tikpat seemas sehja, kā wasaraja aug. Rudsi bes kahdahm salnahm un wehja noseedeja. Wezi laudis gan mehds faziht, kad eewu seedamā laikā

salnas esohst, tad rudsu seedamā laikā ari salnas esohst; bet waj tas taisniba jeb meli, to es nemahku teikt, bet schogad gan tas israhbijahs, kā tee flaidri mahni ween ir, ko wezi laudis stahsta; jo eewu seedamā laikā bija diwi naktis no weetas stipras salnas, tā, ka wisa sahlite apfala, kura bija brangi fanehmufehs. Tad redseht nu, waj tee naw flaidri mahni ween. Ak kaut jel tohs mahaus weentreis astahstu un netizetu tahdeem neekeem. Mehš gan waram pateiktees fawai mihtai draudsei, ka wina fewim brangu floblas namu eegahdajusi. Pateiziba nahlahs muhsu mihtam floblotaja lungam R . . . . . n, un wina palihgam S . . . . . t, kuri ar leelu usihtibu muhsu behrnus eelšch wisadahm sinaschanahm mahza, jo daschi flobleni no pirmahs klases ir angstakās Rigas floblās eestahjuschees. Lai nu paleek, pahrunasim atkal pahz zitahm leetahm, prohti mums weentreis ir tee fen gaiditee Jahni atnahkuschji, kurus muhsu weztehwi swehtijuschji un tā mehš lihds šcho pahchu deenu winus, prohti Jahnus swehtijam. Muhsu fainnezes, meitas un mahtes, kas krohnus sapinuschas un wisadas sahlēs fagreelufchas, wed nu til us Rigu, un taisnibu fakoht, ir tas lohti jauki jo redsam, ka Rigas eedshwotaji peht un preezajahs. Ir daschas sahlēs, kuras preekšch weselibas derigas un daschas til satuma deht, jo pilssehtā naw kā pee mums us semehm, kur wisabi satumi, tad mums lauzeneekeem wajaga wineem to peewest, kā mehš jaw daschas zitas prezes eewedam. Muhsu Jahna behrni bij gan debesu Lehwu luhguschji par to smuko laiko, kas nebij lohti karšs, bet mehreni apmahzees, labš preekšch andeles un pilssehtneekeem preekšch pastaigaschanahs un islusteschanahs. Es pats ari turp nogahju, preeks bij redseht, zil preezigi un lustigi wisi dshwoja, ir Turki brihnahs, kas tee pa swehtkeem, waj nu Kreewu Keisars buhs wisu Turku semi ar wisu sultanu eenehmis, kamehr dabuja sinahst, kas tee par swehtkeem. Tē jaw metahs wakars, nahk laiks us mahjahm braukt, bet tā kā „wezais Jahnu ohsolinsch“ stahsta, to gan netiku peedshwojis. Tapat „wezais Jahnu ohsolinsch“ daschas pukš pee wahda fauzis (p. p. aitu lipinas u. t. pr.) kahdas neweens pee mums nepasihst.

Kahds Beberbekeetis.

No Walkas. 2. Juli, 1878. Pagahjuschais laiks mums Walkas apgabalam bija ihsti tahds laiks, kur netruhka ari deenau, kur ihsti wareja papreezatees. Tā tad tani 17tā Juni sch. g., Walkas pilssehtas floblas behrneem bij turneschanas (wingroschanas) swehtki, kuri isdewahs it jauki un turnetaji (wingrotaji) publikas labpatikschanu it pilnigi mantoja. Behz turneschanas pilssehtas jauneki un jaunawas ar danzi palustejahs, pee ka ari daschi no semju jaunekleem un jaunawahm dalibu nehma. Musika bij laba. Dhtrā deenā, tas ir swehtdeenā tai 18. Juni swehtija Lugaschu draudses dseedataju beedriba fawus gada-swehtkus tani no Walkas 2 werstes attahlu buhdamā pee Lugaschu pils peederigā bijuschā lohpu muischinā Kranzōs, jaukā, kā us tam raditā plaziti. Swehtki isdewahs it jauki, ari bija pusshoti ar dseedaschanu, danzofchanu, kā ari beidsams ar runahm. Uri gohda weesi bija eeluhgti un tee bija: Lugaschu draudses mahzitajs zeen. Ulman lungs, Widsemes schulrahts Guleke t. Lugaschu pils landraht leelskungs baron Wrangel ar fawu kundsi, abi Walkas seminaru direktori, Walkas brugu-teefas leelskungs baron von Föllersham, Walkas draudses teefas leelskungs G. Koch ar fawu kundsi, Walkas floblu inspektors

Dabert lungs; tad fshlotaji Mesch un Buchahrd lungi, kà ari Lugaschu pils pagasta wejalais J. Elpa lungs. Scho tè peeminejis ari gribu kahdus wahrdus plaschali par swehtku preeku teikt. Dseedataju beedriba fapulzejahs pee fawa zeen. preekschneeka M. Uhdra lunga Lugaschu draudses fsholà, no kura tad beedriba ar karohgu preekschà no itin leelas publi- kas pawabiti, gahja us norahdito gohda weetinu. Ari kà likahs pati daba lihds swehtija, jo pat leelahs preeces, kas arweenu mehds pat pee masaka wehjina fchnahkt, zeeta fcho- reisu klusi, lai dseefmas tahli jo tahli atskanetu. Tahda jauka deenina, kà peemineja bija, gan ilgi Lugaschu draudses lohjekteem, kas tanì brihdi bija klastu, peemina stahwehs un wehlefees gan katriis, ka lai Deewis palihds beedribai augt un selt un us preekschu atkal fawus gada - swehtkus jauki swehtihkt. Gohds un pateiziba nahkshs dseedataju beedribai par tahdu jauku brihtinu isgahdashanu, it ihpafchi winas preekschneezi bai zeen. M. Uhdra lungam. Tad ari gribu gohdam peemineht diwas kundses, kas dseedataju beedribai karodsinu fshuwufshas un tahs ir: zeen. Tehraud un Uhdra kundses. Lai laimes-mahmina tahm muhschu jo jauku pufshko ar preeka un laimes pukitehm, ka tahs ir rohtajufshas beed- ribas karodsinu. Beidsoht wehl issauzu „augsta laime“ beed- ribai, winas wadoneem, kà ari wiseem, kas rohlas peeleeft pee dseedashanas weizinaschanas. Sweiki wisi! Wehl bija tai 25tà Juni Walkas muses sahlè Katwu teateris, kura tika fshpletas fshahs lugas: „Mehrneeks“ un „Neds par labu, neds par kreisu.“ Publika bij lohti masa. Dhtrureisi tika tai 28tà Juni fsh. g. fshplehts un prohti fshahs lugas: „Muzeneeks un Muzeneeze“ un „Diwaina preziba.“ Publikas bija wairak. Abu walaru eenahkums preeksch „labdariga mehrka.“ No 28—29 Juni bija Walka Widsemes laul- fshlotaju konferenze un kà no dascheem fshlotajeem dabujam sinahkt, ari bijufe deesgan apmelleka no fshlotajeem. Scho tè passinojis wehl gribu peemineht, ka kahds manim mas pa- fshijams wihrs K. wahrdà nemahs to sinu ispaust, ka esohkt es atmesis no tahm zeen. redafzijahm, kuru zeen. lapahm es daschu sinojumu eefuhthju. Kad nu es neko no tam nesinohs kà ari katriis sinojums ir ari usnems kizis, tad newaru zita neka no ta wihra dohmaht, ka winsch manim isjmeekla deht to dara, bet kad es nesinohs neka winam launa darijis, tad man newilohkt nahk prahtà, ka winsch til to plahnprah- tibas deht dara. Tadeht, prahtin nahz tu tahdam mahjà.

Medna Kahrlis.

No Preekschneekshas mums peenahjis fshahds rakts: Zaur to tai 5tà Juni fsh. g. fshjeenes walsts mahjà no fabeedro- tas Krohna Preeksch-, Intu- un Zehsu-mahjitaja walsts komi- tejas isrihkoto basaru un weefigo walaru, truhkumà buhd- mahm kareiwu familijahm par labu — isdohfshanas atrehli- noht — ir eenahjis: 1) no basara lihds ar falafitu tihru nandu 176 rubl. 9 kap., 2) no weefiga wakara 44 rubl. 75½ l., fshpà 220 rubl. 84½ kap. No fshihis naudas ir 150 r. preeksch isdalifshanas Zehsu Ahraifshu draudses kuratorijai nobohiti. Preeksch tahlakas darboschanu wefshanas komitejà patureti 70 rubl. 84½ kap. Komiteja.

No Zeswaines pufes. Tapad ap Zeswaini un winas aplahrtini ir til jauks un augligs laiks, ka laudis newar deesgan pateiktees; wisi fshjumi, tilpat seemas kà wafaras, fohla bagatigu plahwumu, ihpafchi lini, kas gandriht tas

weenigais naudus awots, fohla bagatus raschojumus semkohp- jeem.

Lihds ar fshihm preezigahm sinahm ari daschs negohdigs, baschibosuku darbeem peefskaitams notikums japeemin. Dhtrà wafaras-swehtku deenà kahda Kahrshdabeefshu meita gahjust uf Zeswaines basnizu, un fchai us zela usgahjust flimiba (krih- tama waina). Schi to manidama nogahjuste no zela un kahdà kruhm-malà bes atmanas palikusi gufoht. Tad kahds besgohdis, baschibosukam lihdsigs, to bes atmanas gule dams meitu aplaupijis; kad atmohdusehs tad til atraduse few krellu mugurà, zitas drehbes bij wifas besgohdis nonehmis. Tahdà buhshana zeen. Zeswaines mahjitajs draudsi paslubinaja, lai tai aplaupitai meitai katriis ar kahdu dahwanu steidsotees pa- lihgo, ka warohkt jaunus drehbes eegahdaht. Draudse ari fa- metusi 16 rubl. 44 kap. f.

Lai 10tà Juni deenas wafarà, weens no Zeswaines jaun- buhwejamas basnizas strahdneekem gar dshrawu dambi pelbe- damees nosfshjis; bijis til 19 gadus wezs jaunelis, atraitnes dehs.

Austrumneeks.

No Emburgas. Zahnu deenà, kà jaw eepreekschu bija fludinahkt, Emburgas teefas namà „Sarlanam krusiam par labu isrihkoloja weefibas wafaru ar balli. Schini reisà bija weefibas wafaras stipri apmellehts. Ubeji swehtki fenal flikia laika deht bija kà paplahni isdewufshes, tapehz ari japreeza- jahs, ka fshini jaukà laikà laudis stipri dalibu nehma un is- rihlotaji nebija fawas zeribas wihlufshes. Pat no tahleenas par putektem nebehdadami, gan dalibneeki gan beedri un beedrenes bija atzelojufshi. Swehtkus atklahja J. l. ar runu, to beigdams augstu laimi augtam Reisaram usfauza, pehz lam krewu tautas dseefmu ar kreetnu musika pawadifshanu dseedaja. Danzofshana eefahkshs, lihgfimi swehtkus fwineja, kahrtiba netika trauzeta, kamdeht fchee swehtki leelu patifshanu pee weeseem atrada. Zeram, ka Emburdneeku swehtku ko- miteja newawesees atkal reisi fshahdus weefibas wafaru isrih- loht. B. S.

No Zeligawas. Zeligawò, kà „B. S.“ sino, ir fastahju- fshs komiteja sem G. Mathera l. preekschneezi bai, kas dah- wanas preti uems preeksch nodegufshem Zehlabstatneekem.

No Zeligawas. Kà „Mit. Ztg.“ sino, tad us to dselse- zela strehka no Rigas pa Zeligawu us Moscheikeem teekoht dselszeta brauzeji no karmantschikeem apfagti. Beidsams mehnefshds kahdas 20 kahdsibas notikufshas: dascham pulkstens issagts, dascham naudas maks, dascham ari kahda pazina, ko karmantschiki tilai warejufchl fagrahkt. Karmantschiki nostah- jahs pa leelakai datai pee iseefshanas durwim, kur leela lau- schu fweefshanas un tur ko nokampj. Scho leetu passinojam, lai brauzeji fahrgahs.

No Wilandes. Kà teel sinohts, tad us tureenah Zahnu tirgus kahdam semneekam firgs weenu ausi pawifam nolohdis. Kad apdohmajam, ar kahdu ne-usmanibu laudis fweefshem firgeem garam eet, tad wehl jabrihnahs, ka wairak tahdas ne- laimes nenoteel.

No Peterburgas. Bahr tagadeju politikas buhshanu rakta tureenah awife („St. B. S.“) fshahdu pahrskatu, kuru ih- sumà fahremtu ari faweem lasitajeem pasneegsim. Nupat Berlinè nosfshgtais meera-nolihgums, kà mineta awife faka ir Barihses nolihgumu no 1856ta gada atzehlis. Kad ap- dohma, ka zaur Barihses nolihgumu krewija kà faloht no Melnahs juhwas tika atfshkirta un Besarabija winai atnemta,

tad gan buhtu jabrihnahs, kapeh; Kreewija til ilgi tahdu pahrestibu zeetufe, bet ne wis kã daschi politikas-wihri tagad brihnahs, ka Kreewija tagad atkal Befarabiju eeguufufe un fawas teeftibas pee Melnahs juhwas nostivrinajufe, pee tam Kristigo kauschu buhshchanu Turzijas pawalstës apdrohshchinajufe, kamehr Muhamedanu netaisna wara tureenahs nelaimigo semi fpaida.

Parihses nolihgumã tã fakohht bija eeliktë dihglis jauneem nemeereem, tapeh; ka tas bija us netaisneem pamateem nodibinahs un netaisniba reis bija ja-islidhsina un kad ari ne ar labu, tad ar kara-eerohtscheem. Schahdu netaisnibu affihdamas ari us karu pret Turziju pazehlahs Serbija un Montenegro, kura pazehshchanahs ar Kreewu-Turku karu beidsahs. Parihses nolihgums nofazija, ka Turzijai japaleel ne-aistahr-tai un ne-aistiktai fawas rohbeschas un warã un Ciropa scho lihgumu toreis griboht negriboht peenehma; turpreti Berlines nolihgums afinis, ka Turzijai jafakriht, ka wina jadala un jafkalda gabalõs. Parihses nolihgums nodibinaja nofazijumus, kas ne us kahdu taisnibu nedibinajahs, turpreti Berlines nolihgums pretibas un starpibas starp leelwalstim islihdhsinaja, us ko Ciropas meers war dibinatees.

Schahdã buhshchanã gan war fazijht, ka Berlines kongrefei un winas preeshcheekam Bismarkam leeli nopelni par meera ustureshchanu Ciropã. Bismarkis ari kongresi flehgdamas tahs dohmas issazija, ka kongrefei fawi nopelni Ciropas meera dehl. Tas ari naw leedsams, ka kongrefe meera nodibinashchanã Ciropã leelu fohli us preeshchu spehrufe, us ko atbalstotees meeru war tahlaki nodibinahht. Starp kongrefes fpreedumeem wifu pirms japeemin tas, ka Turkeem ja-attahpjahs is Schumlas un Warnas. Tad Austrijas kara-pulku eeeshchana Bosnija un Herzegowina. Scho karu-pulku wadonis Filipowisschis jaw Brahã fataisijees us zeloshchanu; winsch gan nebadahs, ka Turki winam ar kara-eerohtscheem preti stahfees, bet to gan, ka winsch zitadu pretestibu atradihs. Bet gan jaw Austreeschi ar schahdu pretestibu galã tiks. Turpmakas sinas israhdihs, ka Austreescheem weilfees, lahrtibu minetas pawalstës eewedoht.

No Peterburgas. Kã „Goloß“ sino, tad kahdi Wahzu naudas-kungi (kaptalisti) fabeedrojufchees ar tahdu nodohmu, lai waretu daschus ne-augligus semes-streklus pahrewhrst par augligu semi. Daschã weeta wini tulfchõs klaijumõs grib meshu audseht, tur lohlu fehklas eefehdami; daschã weeta atkal plawas un laulus ectaisiht. Kahdã wihse wini to isdarihs, pahr to wini ir fastahdijufchi few beedribas likumus. Wini ari leetas-pratejus issuhtijufchi, lai tee tulfchõhs klaijumus apflatahs. „Goloß“ scho sinu pasneegdamas faka, ka ar leelahm zeribahm schim nodohmam newar peekertees, tapeh; ka minete Wahzu naudas kungi mas ko fina par Kreewijas semes-buhshchanu un tã tad wini drihs waretu fawõs rehlinumõs pahrehhinatees. Nu, gan turpmal redsehs, kã schis usfahkums weilfees. Ja tas isdohstohs, tad zaur to Kreewijas semkohpibai daschs labums atlehktohs.

— Kã „Рыск. Ивв.“ sino, tad schini Turku Kreewu karã muhsu karã buhdama armija ir isschahwufe 204,923 leelgabalu schahweenus un 10,087,344 patronas (slintas schahweenus).

No Odesas. Kã no tureenahs teel sinohts, tad Deenwidus-Kreewijã tahs zeribas us bagatu rudens plahwumu masinajufchahs. Sausums, kas ilgaku laiku pastahweja, ir labibas augshchanu katwejis, tã ka dohma, ka tilai knapi us widuweju

raschojumu waroht zereht. Seena plahwums lohti plahns isdewees. Semkohpjeem grubta seema gaidama. Turpreti labibas andelneekeem, kas dauds labibas fakrahjuschi, tagad ir laba pelna. Labibas zenas stipri zehluschahs. Us Franziju un Angliju teel dauds labibas, ihpafchi kweefchi un maifs (Turku kweefchi) aishwesti.

— Kã „Odesas awise“ sino, tad tureenahs apgabala usnahzis leels bars kulainu. Winu schreefchana no tahsteenas lihdsinajufehs breefmigai wehtrai un isskatiufehs, kã melns mahkonis. Kulainu bars nahza no rihteem un gahja us wakara pusi.

No Krimas pussalas Maslawas Kreewu awises rakita, ka tureenahs Tartari, kas bihdamees no eefaulshchanas deenestã bija aishbegufchi, nu atkal fawã tehwiã pahrnahloht. Daudsi no wineem ir deenejufchi Turku armijã, kaudami un laupidami fawu swehra dabu pret nabageem Bulgareem israhdidami. Schee behgli tagad pahrnahldami pahrnefa dauds laupitas mantas lihds. Pahrnahlfchana wineem jo weegla tamdehl, ka wini zelo kã Turku pawalstneeki ar Turku pahschm. Tehwiã tahdu Tartari alash fanem ar leelu gohdu un winu wifai apbrihno. Sinams, ka ari fahdschas wezakajs no behgla pahrnahlfchanas drihs sinu dabu, bet tas jaw ari te Tartaris, kas labpraht muklaja sweijo. Winsch behglim leel pee fewim atnahht un tam peh; fawas wihses nitã balsi usbruhl, bet schis fawu wihru passhdams, zeesch klufu, lihds auka isplohsijufehs, un tad to pilnigi apmeerina ar bagatahm dahwanahm, ko wezakajs labpraht un bes wahda peenem. No tam tas nahht, ka tahds Tartaru bashi-bosufs, kas ar aufstahm afinihm feewas un behrnus nonahwejis, paleel netrauzehs fawã tehwijas fahdschã, zeenihts no faweem lihdseshwotajeem un pilnã mehrã wifus tohs preelus isbaudidams, ko winam wina falaupita pafauls manta war fagahdaht.

Ahrsemes sinas.

No Wihnes. Kã lasitajeem sinams, tad Austrija nems fawã pahrwaldiba Bosniju un Herzegowinu. Tagad atnahkufchahs us Wihni sinas, ka Bosnijas eedshwotaji grib ar kara-spehku preti stahtees, kad Austrijas kara-pulki Bosnija nonahktu. Austrijai schahda kauschu rikshochanahs, kã leekahs, naw swefcha, jo wina, eekam fawus kara-pulkus us Bosniju un Herzegowinu fuhthihs, pirms notaisihs schini leetã nolihgumu ar Turziju. Sarunas starp Austriju un Turziju fahktas. Kã dsird, tad norunas buhshoht schahdas: Turzijas waldiba pawehleschoht faweem kara-pulleem attahptees un kad Austreeschi Bosnija un Herzegowina eenahlfchoht, tad lai teem nodohdoht zeetohlfchnus un waldibas ehlas. Walfsdeenastneeki pirmã laikã paleel fawõs amatõs; bet Austreescheem kã pahrwaldneekeem ta wafa un wara, ja wina grib, minetohs deenestneekus no amata atlaisht un zitus tai weeta eelikt.

No Parihses. Kã jaw lasitajeem sinams, tad Wadingtonis bija Franzijas weetneeks us Berlines kongresi. Franzufchi fahihgufchi us Wadingtonu, ka bes Franzijas sinashchanas Anglija eeguufufe Ziperes falu. Gefahkumã bija jadohma, ka Wadingtonam buhshoht no fawa amata ja-attahpjahs, ari Gambeta us tam strahdaja, lai Wadingtonu waretu no ministera amata iszelt; bet kã rahdahs, tad Wadingtonis tatschu fawã weeta paliks, jo kahdu brihtiau apdohmajufchees Franzufchi fahht nahht pee tahs affihshchanas, ka Wadingtonis tatschu nela newarejis pee tam dariht, ka Anglija ar Turziju fawã

starpā notaisjuse nolihgumu un zaur to Ziperes salu eegu-
wufe; turklaht ari Franzijschi dohma, ka Ziperes salas ee-
gubfchanas deht tuhlt jaw naidš starp Angliju un Turziju
ne-izjeltees.

No Spanijas. Tur laupitaji usbrukufchi kahdam dšels-
zela brauzeenam. Brauzejem wini nekahdu taunumu naw
darijufchi, tikai naudu un mantibas atraehmufchi. Šhe at-
kal jaunš peerahdijums, ka Spanija wehl negrib ihsta kahr-
tiba eerastees.

No Indijas. Tahš leetas Indija nestahw wifai brangi
preekfch Anglijas, to peerahda kahds sinojums, kas no Indi-
jas us Londoni atlaists. Angku waldbiba Indija nahkufe pee
tahš atfihfchanas, ka faweem Indeefchu pawalstneekem un
pawalstehm newarohht ihsti ufizetees; wina tapehz aillaidufe
pee wifseem faweem gubernatoreem pawehli, lai zil fpehdami
tee Indeefchus no kara deenesta atlaishohht un teem, kas
deenasta paleekoht, flitkus kara-eerohfchus dohdoht. Is tam
nu redsams, ka Anglija baidahs, ka Indeefchi nefazetahs us
nemeereem.

Giropas meers. Kongrese fatuus darbus beigufe, Berlines
meera-nolihgums ir isgahjufcho fefideenu no Giropas (leel-
walstiju) weetneekem parakstihš, fen gaiditais meers ir pa-
nahkts! Ar kahdam bailigahm azim Giropa beidsams gads
flatijahs us Austruma (Turzijas) leetu, katra azumirli bihd-
mahs, ka breefmigs karfch Turzijas deht Giropā ne-izjeltohs.
Karfch iszehlahs, bet tatschu winsch palika aprohbeschohts,
tikai diwi leelwalstis nehma pee tam dalibu, lai gan Angli-
ja wifadi nopuhlejahs, zitas walstis schini kara eewilkt eefchā.
Ka Anglijai tas naw isdeweess, par to ihpafchi japateizahs
treiju keisaru fabeedribai un Bismarka islihdfinadamai politi-
kai. Ka lastajeem sinams, tad Anglija usmetahs Turzijai
par aistahwetaju un it ka apfmeedama fazija, ka wina ais-
stahwoht Giropas labumus, kamehr wina tikai pate pehz fa-
was petnas un labuma dfinahs. Kad Berlines preekfchli-
kums bija fastahdihts, us kahdu wihfi Turzijas leeta buhtu
islihdfinajama, bes ka meers Giropā buhtu trauzejams, tad
Anglija scho preekfchlikumu neparakstija, bet tā fakohht isstah-
jahs is Giropas politikas faweenibas, wina palika ar fawu
politiku weena pate. Karfch ar Turziju fahkahs (pee tam
ihpafchi Anglija bija wainiga, ka schis afmainfch karfch bija
jafahf) un Turzija bija pahwaweta. Kreewija ar Turziju no-
lihga meeru, tā nosauzamo San Stefanas meera-nolihgumu.
De atkal bija Anglija, kas scho meera-nolihgumu gribeja is-
jaukt. Lai meers netiktu trauzehts, jeb ar ziteem wahredeem
fakohht, lai Giropas karfch ne-izjeltohs, tika par tam gahdahts,
lai leelwalstis us kongresi Berline fanahktu. Wahzija kreetni
nopuhlejahs, lai kongrese fanahktu un tas ari winas gud-
ram weetneekam Bismarkam isdewahs. Anglija jeb ar ziteem
wahredeem fakohht winas weetneeks Bikenafilds bija lihds tam
stingri pee tam turejees, ka Turzijas walstis ne-aistikka un ne-
pamafinata fawas rohbeschās paliktu, bet tomehr winsch scho
politiku nespehja uftureht, lai gan deesgan bija leeljees un
draudejiss. Drihs tika sinams, ka Anglija ar Kreewiju bija
fawā starpā notaisjuse nolihgumu, kahdā wihfē Turzijas
leeta isfchirama, lai Kreewijas un Anglijas labumi un tee-
fibas Austruma leeta netiktu apflahdetas. Zaur scho nolih-
gumu Giropa redseja, ka Anglija no fawas pirmahs politikas
bija atlaidufehs, redsedama, ka ta newarehs galā west.

Kongrese kahdā kuhfchanā, kur Anglija no fawas pirmahs

politikas bija atlahpufehs, wareja fawu meera darbu tahlaki
west un pilnigi nobeigt, tā ka war tagad faziht: „meers
Giropā ir nodibinahs.“ Schis meers buhtu tā fakohht us
dšimumu dšimumeem, us pa-audschu pa-audsehmu nodibinahs,
ja Anglija nebuhu atkal jaunu stiki isdarijufe, kur pehz ga-
deem war nemeera dihglis izjeltees, prohti Ziperes salas pa-
nemfchana. Kamehr kongrese fpreeda, tamehr Anglija klufam
kongresei ais muguras notaisija fewisfchu nolihgumu ar Tur-
ziju, zaur to Turzija Anglijai nodohd Ziperes salu. Zitahm
leelwalstim, kad to sinahht dabuja, tahda nolihgchana nemas
nebija pa prahtam; bet eewehrodamas, ka meers ja-ustur, at-
stahja scho leetu (Ziperes salas eegubfchanu) nahkofcham lai-
kam preekfch islihdfinafchanas. Politikas finatajeem pahz Zi-
peres salas eegubfchanas ir daschadas dohmas: daschi doh-
ma, ka zaur to drihsumā tikfchoht Giropas meers trauzehts
daschi atkal zere, ka schim atgadijumam nemas ne-efohht tahds
jwars, ka zaur to waretu karfch Giropā izjeltees.

Lai nu buhtu ka kuhdams, tomehr to waram drohfchi fa-
zihht, ka schim brihsham ir meers Giropā nodibinahs.

Kongrese, ka jaw minejam, fawas darifchanas beigufe, bet
kahds mehnesis wehl aisees, eekam kongreses fpreedumi tiks
pilnigi isfludinati. Kongrese weselu mehnesi bija kohpā, lihds
pat ar leelu steigfchanu fawu meera-darbu beidša.

Haligueeku dšihwe.

Wahzijas seemetwakaru pufe, Wahzijas jeb seemetjuhra, atroh-
dahs leela gara falurinda. To ir pamifam kahdu septinpadfmit
un teel nosanttas par seemetjuhras falukehdi, jeb ari par Halig-
gahm. Schihš salas jeb falukehde issteepjahs feschdesmit juhdsu
gara flejā. Senat laiteem atpatat bija schihš salas dauds lee-
lakas. Preekfch diwpadfmita gadufmtena efohht wehl dauds no
schihm salahm kohpā turejufchahs, bet neschepligi juhreas pluhdi
un wilai ir eefsch scheem wogahjufcheem gadufmteneem tahš pu-
fchu pahrfchlehlufchi un drustlās fadrupinajufchi. Wiswairaf
starp Dalerta un Elbes upehm ir schihš salas kohht farufufchās.
Jaw tagad dauds gadu fntends eerohdahs ifkatru 35 jeb 40
gadū starpā pehz weena mums nepafihstama dabas likuma ne-
ganti angsti wehtras pluhdi, kas wifu Wahzijas seemetwakara
juhremali pahrpuluhdina, jo wairaf, kad tee paschi eegadahs see-
mas laita jeb atkal tahdā brihdi, kad neganta aulta pa seemet-
juhru plohfahs. Tā nu ka jaw teikts, ir schee wehtras pluhdi
un seemet-wakaru auktas pee teem pagahjufcheem gadufmteneem
schihš septinpadfmit Frisu salas drustlās pahwewhrufchi, kad to
rehkina, kahdas tahš fenaf bija; bet schihš drustlās ir tā fakohht
attal ka stipri apfargataji jeb muhri pret tahm stiprahm juhreas-
aufahm un pluhdeem, un tahš waren dauds notur — aufahm
un pluhdeem to spehtu nonemdamas un faturedamas, kas zitadi
pahchahm Wahzijas seemet-wakara juhemalahm ar dauds leelatu
spehtu wirfū gahstohs un to isgraustu un drupinatu. Bet zil
ilgi wehl schihš drustlās no salahm stahwehs? Zil ilgi tahš
wehl zihnifees pret aufahm un pluhdeem? Jo ar ifkatru aufu
un ar ifkatreem pluhdeem, kas tahm pahri eet, tahš wairaf no-
druhp un paleel mafakas. Kur tahš wehl tagad redsams, tur
warbuht ka no zitahm nebuhs pehz diwdefmit gadeem ne fihmes
wairs; til sinahs no grahmatahm un semesfahrtahm, ka tai weeta
salas bijufchās. Tahm ir wifahm japafuhd un tahš ari pasu-
dihš un taps no juhreas platas rihtles aprihtas. Auktas un
wehtras-pluhdi ir bijufchi un mahlfufchahs tahm wirfū un mah-
fees wehl jo prohjam. Kaut gan juhra un wehtra ir un paleek,
kas ir un kas bijufchi, bet wehja un wifnu wara arweeuu pee-
nemahs spehtā.

Apluhkofim schihš salas un wianu eedfchwotajus tuwali. Kahds
zetotajs, kas weenu no schihm fahnahm apmellejis, pahz wi-
nahm tā raltša: No tahleenas iszetahs schihš Frisefchu haligas
pret debes apwahrsni no juhreas ka it schauras semes frehmeles.
Winas isstatijahs ka peldofchās salas ar zeetohfchneem un wal-

neem. Teescham mums pretti iszehlahs Dlanda no juhreas spoguka, ta wismafata, tuffchata un atstahata no wisahm tahm falahm. To es biju apneemees apmekleht. Usgahjis labu laiweneeku, ar to fadereju, ta tas mani us tureeni pazeltu. Brauldami isrunajamees wiswisfadi par scho salu likteni. Irunajamees par tahm, tur tahs wehl preefsch dauds gadu fimteem tohpä ar zeetsemi turejusfahs. Kur zitureis bijuschi zeemi un staltas druwäs, tur tagad bij fadsihtas no juhreas smilfschu kappas un apflahatas ar uhdeni; nofaultas wehl pehz wezu zeemu wahrdeem no kuzeeem tagad kugineeki tapat baidahs, ta tee zitreis no zefotajeem tapa mekleti. Warbuht diwisimts ohlefschu mums preefschä iszehlahs Dlanda til to pahri pehdas augsti no juhreas wirfus. Bija paschu laik juhrea atkrituse. Pluhdu brihdi stahw schihs falas til mas zellu pahre juhreas wirfu. Juhrea ir scho semi teescham til augstu usmetuff, lai ta jo labakt winu atkal waretu apriht. Scho semes gabalinu usstatoht, eeschahwahs man prahtä kugis, kas libds pat malai uhdeni eegrimis. Wisapfahret bija krasis no uhdena apgrausis un nolaufts. Wis tas falas leelumä wareja buht tilto trihs werles wisapfahret rinkfi. Bireis bija Dlanda daudi leelata; wisä Frisu semä wina tapa faukta par „bagato Dlandu.“ Schis laiks jaw sen pahrgahjis. Tagad ir Dlanda ta tuffchata un atstahata stary wisahm tahm falahm. 1825. gadä aprihja leele wehtras-pluhdi weselu zeemu un norahwa leelu semes gabalu juhreas dibenä. Simteem zilweku atrada sawu nahwi schahdamäs wifuds. Kahda weza seewina, kas no ta brihsha Dlandu bija atstahjuff un us Langenesu aifgahjuse dsihwoht, man, no winas breefmu natts stahstija, to wina us Dlandu wehl jauna meitene buhdama us sawa tehwa nama jumta bija pahzeetuff. Pluhdi bija lapus usplehjuschi, sahri peldeja us uhdenä wirfus un tapa eedsihti no uhdenä istabäs, mironi iswehlahs abra no teem satruhdejuscheem dehteem un usfkatiija nirkadami tohs ta jaw sabihjuschohs zilwekus, kas aif bailehm jaw ta pufmiruschi isfkatijahs. — Pa wisu salu nere-dsejam ne weena weeniga kohla. Saulite spihdeja filti us plawahm, pa kurahm aitas ganijahs un eedsihwohtaji tschakti luftejahs, steigdamees seenu fanemi. Us warbuht diwidefmit pehdas pahre falas augsti pazeldamahs walwes stahweja turu weens pee ohtra fapransti kahds duzis mahju, tam blalam bajnija, balta nesmuka ehla ar schindetu jumtu. It netur nebija fala no kahda usbuhweta dambja pasargata. Dlandas haligwihri (tä wihreeschi sauzahs, seeweefchi atkal par haligseewahm) ir pee tam par daudi nabagi, ta tee waretu dambjus taifst. Laiweneeks pahreleefam gudri aireja laiwu, turedamees arweenu tai dsitakä uhdeni. Tä mehs pahrauzahm wehl kahdas fimtas ohlektis tahlat us rihta puf ap to salu. Wis garam bija pluhdu maltdams spehs manams. Drupahm ween bija tahs augstatahs malas uhdeni fagahjusfahs. Paleel par daudi behdigi un schehligi to usluhtojoh. Nemas newareju atlautees no tahm dohmahm, ta warbuht jaw tee pirmee usmahdamees wehtras-pluhdi scho salinu aprihs. Laiweneeks gan laikam manas dohwas no manijis, kratija lehni sawu galwu teildams: „ja, ja, Dlanda til wehl dsihwohs diwidefmit gabus wirs semes. It lairu pee-defmit gadu stary äerohdahs leele wehtras pluhdi. Tagad ir trihsdesmit gadu, kamehr bija heidsjamee leele pluhdi, pehz diwidefmit gadeem tee buhs atkal.“

Behdigi muhsu laiwa atduhrahs. Muhsu laiweneeks eelehja tuhli uhdeni un isnefa muhs weenu pehz ohtra us plezeem pee malas. Tad uswilfahm laiwu pee garas tauwas no wifseem spehkeem wilddami us malu, tadeht ta nebija ne staba ne kohla, tur to peeheet.

Tä nu mehs tagad stahwejam us zeetas grunts un gahjam pa plawahm projam us walna-zeemu. Pa wisahm tahm plawahm, frustam un schehrsam steepjahs schauri lanaki, sary sards isplehdamees. Biti bija schauri, ta ta mehs pahrelet warejam; par teem platajeem gahjam pahri par bakteem, kas pahre teem bija pahrelitti. Brist nosauz schohs tanakus par schloeteem. Kanakt eefahdamees juhemale ir plati un dsili, bet arweenu wairaf us falas widu eegrausdamees, pee tam stahwi un krahzaini, paleel schaurakt un fellaki, kamehr tee pehdigi ar sawu spizi sahle pawisam pasubb. Pee schihs lanaka spizes eefahlahs atkal zita lanaka spize, atkal tapat arweenu platala paliddama, kamehr

juhrea nobeigdamahs paleel plata un dsila; un tä tee isplabtahs pa wisahm tahm plawahm, it ta upes elkoni un libkumi. Schee tanaki ir tä fahohit skuma un pluhdu behrnt. Pluhdu brihdi wini ir pilni libds pat malahm ar uhdeni; skuma brihdi wini atkal weetahm it fauff. Itfatri jauni pluhdi winas pataisa pstatatus, eegrausch plihsumus arweenu dsitakus. Tä juhrea pohsta schihs falas nemitedamahs no abjahm pusehm arweenu wairaf. Kamehr wisai krasus no ahypuses apkremt — tohs pa gabalam nolaufidami, tad teel atkal winas isgrausas pa semes apalfschu no teem fimtu lanakeem. Schodeen puhta is schihm plawahm, kas nemitedamai samaitaschanai atwehletas, firts wasaras wehjinfsch. Bet rudeni un seemä ir winahm weenä gabalä jazeefsch no juhreas aulahm, un diwreih deenä teel winas no teem fahligeem wisneem pawisam apflahatas.

Dlandas haligwihri un haligseemas bija pilnä darbä, no plawas netahfu no walna-zeema seenu nowahdami. Wis notika kluff un rahmi, wis stehsahs schigli, seena kusklus leelds baltäs palagäs fahschjuschi us galwas, augschä us walna-zeemu, schiglä streeschanä atkal atpatat un eefahla darbu no jauna.

(Turpmat beiguims.)

Notifikums is Krimas kara.

(States Nr. 26. Beiguims.)

Gras Trubtoi atbildeja: „No maneem dsimtskaidim, to juhs te plahpatat, man rahdahs smeekli buht, Franzuschu wangineeks eedrohschinahs runah no prezeschanahs.“ „Es safu, tas ir teefa, grafu lungs, es mihleju Winku Newadowu un tad juhs mau wina gribat leegt, tad es to paschu dohmaju dabuht waj ar sawu dsihwibu jeb winas deht mirt, juhsu pehdigo wahrdu gribu es dsirdeht: gribat juhs, ta es sawu rohlu jums pateildams, jeb ar peelahdetu pistohli preti sneedsu?“ Tas libds schim preezigs grafa Turtoi gihmis tumschojahs, un us kaptieni Porwi pagreesees sazija: mau naw wis lufte Franzuscha mulkibu pallauft! Tä meita paleel dsimtszilwets, tad ar es no juhsu lohdes nonahwehts taptu. „Tad mihlais lungs, es manu sekundantu fagaidifschu,“ atbildeja kaptiene. Porwi zehlahs augscham un atstahja zitus lungus un aifgahja.

Trihs deenas pehz tam jahja pilstungs Koinows un Porwi no weena sulaina pawaditi us seemela puf no Smokenslas us Welij. Tai schauschanai wajadseja notilt us kahdu atnenu kalnu trihs werles no Smokenslas pilsehtas, un tad nu schee tai weetai tumojahs, eeraudsiija tee jaw sawu pretineetu ratas us palalnu, tur trihs garas egles stahweja. Tit to bija apfweizinajuschees, tad ari katrih nehma sawu pistohli rohtä. Stahjees us scho palalni pret Poridschu, ta muhs no tureenas kahds ne-eerauga, sazija gras Trubtoi, us sawu sulaini. „Poridsche,“ apalfsch sewim issauza tas Franzusis, un apfkatiija to kalnu, un israhdijahs, ta tad winam kas prahtä buhtu eenahjis un palika it bahls. Tas plazis ir nosidmehts! atflaneja sekundanta balfe, tad abi nostahjahs kairis sawä weeta.

Usmanat, — pistohles sprahga, un Porwi fweeda sawu pistoli no rohtas, no kuras tumschas afinis tezeja un stehsahs pee grafa Trubtoi klah, kura wahis tapa seetas, pee lam wangineeks us to grafu issauza: waj juhs tad mau familiju Newadowu brihw laifchat, kad es jums juhsu familijas mantu atpatak isgahdaju?

Pateest, mans lungs, to es daritu, jo muhsu familijas manta bija kahdu miltonu rubku wehrita, sazija tas gras. Preefsch 43 gadeem tapa juhsu familijas manta eelsh schi gara atmena kalna plihsuma eemesta, stary tahm trihs wezahm eglehm! ta preeka un zeribas pilns Franzusis issauza, schi apalfsch tahm atmena drupahm winai waitaga buht. To sazijis un dakteri, kas wina wahiti gribeja fahset, nobst stumdams, pats kahpa leelä grawä eelshä. To dsirdeht wis stahweja ta apstulboti un brih-nijahs par Franzuscha runu un dohmaja to esam prahtä wahju palikuschu.

Tä par masu brihdi iszehla pilstunga Koinawa sulainis, kas us Porwi usdohschonu atmena drupas bija nobst fweedis, kastiti ar daudi dahrgahm selta un dimanta stahtes leetahm. Manas mahtes bruhtes gresnumis, ta issauza gras Trubtoi, un ar asaru

pilnašm azim speeda tas to dahrgo peemianu pee sawahm luh- pahm. St pamashtam tahpa kapteins Porwi is grawas abra, no kneas sulainis ar netihrahm rohlahm, tomehr daudš dahrgas felta un dahrgu atmenu jautumu zitu pehz zita iszehla.

Grasf kneedsa Franzusim rohlu preti un fazija: wehl es scho brhnumu newaru isprost, bet es redsu, juhs efat mans labais engelis. Newadoma familija ir no fchi brihscha brhwa, b.t weenu leetu es wehl isluhdsohs, ta ari man wehleta taps, ka wezam dsimfungam, un ta ir, kad es juhsu bruhlei to pubru drihtu sagahabt.

Kahda smufa weeta netahku no Melnas juhras krasteem stahw skaisa pils, gan ar wihna kohseem gan ar ziteem jaukeem koh- teem apstahdita un starp jaukeem mescheem un eeleijahm tur dsihwo eelscha kapteins Porwi ar sawu mihto skaiso Wintu, un preefch kahdahm nedefahm tur grasf Trubkoi bija us kristibahm wina pirmajam dehlam, un preezajahs atkal sawus wezus drau- gus un bankeeri Newadomu preele pilnu redsoht. Tad wini ari dabuja dsirdeht, ka grasf Trubkoi tas pirmajs bijs, kas pehz mubsu schehliga Keisera padohma darija un saweem dsimteem laudim brhwestibu dahwinaja. Tulkohs no P. Sarina.

Sihki notikumi is Rigas.

Streblneeku dahrsā tika notureta semenu ohgu istahde. Bija gan to passaites un papreezates pahr ohgu jautumu un lee- lumu. Bija dascha ohga gandrifs mistas ohlas (pantu) leelu- mā. Kad istahde bija beigta, tad istahditas ohgas tika us wai- ral-fohlifchanu pahrdohsas nodeguscheeem Zehstahstahneekem par labu. Ka dsird, tad esoh wairat neta 60 rubtu eenehmusch. Pirmahs gohda-algas dabuja par sawahm istahditahm semenu ohgahm tee fungi Wagners, Geggingers un Schochs. Ustlame- schanas rakstus sanehma no Imas schkiras Reina t., no 2tras schkiras Frederking, Strigli un Schneideman t. t., no 3schas schkiras Schweinfurth lde un Pfeiffera t. Beigās mums wehl japeemin, ka Geggingera lungs tureja preefchlasschanu pahr semenu ohgahm, pahr winu angshanu, kohpshanu u. t. pr.

Krahpfchana tirgu. „Rig. Btg.“ sino par schahdu krahp- schanu, kas us scheenenas tirgus notikusi. Kahda seewa pee pahrdohschanas bruhlejufe neriktigu stohpu. Ta tas labu laitu gabjis, lihds tai 23schā Juni kahda gaspascha pee minetahs see- was peegahjuse few 1 stohpu semenu ohgu nopirktees. Papihra kulite, kurā pirktahs semenes teel eebertahs, isleekahs gaspaschai lohti masina, un ta tad wina pagehr, lai winai stohpu parah- da. Seewa eefahumā negrib stohpu doht, lihds beidsoh eedohd,

un tē nu israhbijahs, ka stohpam nedš stempete nedš gada skaitls wirfū un turklast wehl dimi dibeni. Gaspascha grib krahpneezi west us polizeju, bet newar neweena garadawoja eerandfih; wina luhds, lai winai palihdsoht seewu aiswest, bet neweens nepa- lihds, turpreti zitas semenu ohgu seewas gaspaschai usspeeschahs fazidamas: „Nedarat seewu nelaimigu, katrs zilwets grib dsih- woht!“ Pa to starpu peenah ari kahds wihreetis klast, kam no gihmja wareja redseht, ka sawas flahpes ar schnabi dsesejis, un faka it meerigi us gaspaschu: „Das jums neta nelihdsehš madamin, kamehr gardawojs atnahs, buhs seewa aismutuse.“ Schohs wahrdus ari krahpneeze eewehroja un ar sawu ohgu tur- witi aismuta prohjam; zitas ohgu seewas istliht pa malu ma- lahū un gaspascha weena pate paleet, neriktigo stohpu rohla turedama. Kas ir fcha stohpa ihpafschneeze? Ka tas wareja no- tika, ka krahpneeze ismuka? Schis atgadījumš ne-apleezina wis, ta scheenenas tirgū pastahw stingra labritiba.

Pahr kahdu zitu neriktigu mehru sino „Rig. Btg.“ ta pirm- deenu us Daugawas tirgu kahdai andeledamai seewinai atnemts neriktigs pusslohpa mehrs, un seewa pate nodohda polizejai.

— Septdeenu pulksten puf weenpadsmitš wafarā iszehlahs uguns Abgelstalnā Muhšu eelā Samuela Schleichera kohla mah- jā, zaur to ehlas leelata daka nodega. Mahja bija par 1130 rubt. apdrohschinata. Polizeja ismelle, no kam uguns zehlfusehs.

— Swehtdeenu pulksten 3 pehz pufdeenas noslihta Dauga- wā „Mitau“ weefnizas ihpafschneeka 8 gadus wezs dehlafch Pehteris Kanninsch. Sehinsch bija gabjis masgatees. Lai gan flihkoni driht iswilla, tad tomehr wina atdfihwinah wairs newareja.

Atbildes.

M. w. lasitajem Majoršs. Katru reisu teel Mahjas weefis pastei nodohs lihds pulksten 7 swehtdeenas rihtā. Kad paste aissuhta un amishu numuri katrā weeta nonah, tas nestahw muhsu sinā. Mehš no sa- was pufes arweenu riktigi paste aissuhtam.

R. M. — R. Schoreis til weenu dalu no fuhstijuma warejam isleetaht; turpmal zitu. Rokahija.

Tirgus sinas.

Pahr preefchu isweschanu us abrsenehm jafata, ka tagad teel lohti un la- biba aiswesti. Par sausahm struhgu ausahm malfaja 75 kap. par pudu; par rudseem (114 mahz.) 83 kap. par pudu.

Preefch bruhleschanas malfaja par ausahm 1 r. 50 t., grilu putraimeem 4 r., ausu putraimeem 4 r. 50 kap., meeschu putraimeem 3 r. 25 t., par kar- tupeleem 1 r. 25 t. puhra.

Lihds 6. Juli pee Rigas atnahkufchi 1764 kugi un aigabjufchi 1573 kugi.

Atbildedams redaktors Ernst Plates.

Sludinaschanas.

Kad tas Balmeeres kreise, Rūshjenes draudš, tai 1842. g. no Baibs pagasta lara-deenastā nodohs **Adam Sedmal** ir schejeenes pagasta-teefas gla- bahchanā weenu spahlafes jinses zins schenu, no 29 rbt. fudr. astahšis, un lihds schim par winu nelahda sinaschana schim pagastam wairs naw, (ir jadohma, ka winsch miris) tad schejeenes pagasta- teefa to naudu starp wina rabinefem litumigi i- dalihš; un tamdeht zaur fcho usajina, 3 mehneschu laika, no apafchraftitas deenas stattoht, t. i. lihds 4. Oktober sch. g. wisus **Adam Sedmal** manti- neetus, ka ari parahda bewejus un nehmejus, pee schejeenes pagasta-teefas preefktees, jo pehz noteze- juricha termina neweens wairs netaps klauhts, bet teefa litumigu zetu ees.

Baibs pagasta-teefa, tai 4. Juli 1878.

Preefchschedajis: **J. Kreewin.**
Strihweris: **C. Weber.**

Kohknesē 16. Juli tiks eeswehtita Kohkneses jaunā

pareiktiziga basniza.

Deewatalpofschana fahlfes plift. 1/10 rihtā.

Teel pahrdohiti: 1 firge, 1 masa kareete, 1 kamanas ar eesuhgu, ihiti derigas preefch subrmaneem, wezā Aleksander-eelā Nr. 21, pee Lange. Apstahst war lihds plift. 10 pr. pufš.

Wezali, kas sawus behrnus Rigā stohlo, dabu pee ustizigas familijas

labu kosti

un weseligu kohrteli par 16 r. f. par mehnesi. Atrohdamš strohamantineeka eelā Nr. 23, pa wi- sahū trepehm angshā, durwis pa labu rohlu ase- fora von Knieriem mahjā. Celas wahrdš wahzifst Thronfolger-Bouleward.

Mahja Peterb. Abr-Rigā ir ar masu ee- malsu pahrdohdama. Klahrtas sinas jaunā Basniz-eelā Nr. 26 pee faimnezes.

Stala-ruhme

preefch 5 firgeem. 1 istaba, 1 seena-behninsch un wahgnis ir tublit isihresami Peterb. Abr-Rigas eefahumā. Sapeeprafa Gelfch-Rigā leelā Smilfchu- un Sirgu-eelu suhri Nr. 37a, apafchā pa labo rohlu.

B. Renka wihnu-pagrabs Peterb. Abr-Rigā Dfirnowu- eelā Nr. 39,

peedahwa wisas sortes wihnu, rnuu, konjaku, porteri, spirtu, likeri u. t. pr. par wislehtlahm zehnam un apfohla laipnu apdeeneschana.

Beribas beedriba.

Nomira	tai	2. April	Ans Preebtu	953/70.
"	"	5.	Anna Winter	829/71.
"	"	17.	Anna Durewitsch	24/72.
"	"	18.	Arina Gallin	195/73.
"	"	18. Mai	Barfen Welajew	51/74.

Preefchneeziba.

Walsts skohlotajs,

tas Baltas seminari eklamenu nolizis, ir wajadstgs Welku Waidau pagastam (Balmeeras aprinkl Rū- benes draudš). Kas fcho weetu gribetu peekemt, lai peeteizahs ar sawahm leezibas simehm 17. Juli sch. g. pee Welku Waidau pagasta walbibas.

Welku Waidau pagastinamā, 9. Juni 1878. 1
Pagastā wezalais: **Fr. Burtich.**

Mundru mahzefli

no semehm, kas ir drufu stohlohts un ne wezals la 12 lihds 15 gadu, melle preefch sawu mate- rial-hohdi **Albert Drescher,**

Jelgawas Abr-Rigā leelā eelā Nr. 4.

Strahdneeki,

luri saproht muzineeku-darbu strahdaht, war pa- stahwigu darbu dabuht **Georg Thalheima** wahgu- fmebru fabriki.

Zehlabstātē pee „Zinu-kuptšča.“

Zaur ščo daru faweeem kundehm laipni sinamu, la es tagad patš fawā namā pee tirgus-platšča wihnu-, rumas-, balsama-, spirta- un līteern-pahrdohtawu is flamenaleem Rīgās fabrikeem esnu atwehriš, kur ari zūkuru, kafeju, tehju u. t. pr. pahrdohšču, un laipnu un uftizamu apdeeneschānu apfohlu.

Rappol Meyersohn.

Ka mehš fawā pahrdohtawā Maškawas Ūhr-Rīgā leelā eelā Nr. 66, blakam Pimenowa pirtei no 1. Jūli šč. g. wišabūs tofus, tā: ehweletus grihdu- un

apschuhšchānas-galdus

un wišabas fimses, tā ari braku-galdus un nomaku-malku, is muhju sabgu-ššinawahm, pahrdohšim un pastellešchānas uš wišadeem ehweleteem kohleem peenemšim, daram zaur ščo zeem. publītai sinamu.

Tomani un beedr.

Gaišču škaidru šihrupu,

ištī derīgš preešč wišadu sastu eewahrišchānas, zaur lo teel ohtreel zūkura aistaupihš, fastei patiklama garšča ir un līgi pastahw, peedahwa par 8 lap. mahrz.

Julius Steinbrecht,

Šahenu-eelā Nr. 25, preti Šahna basnizai.

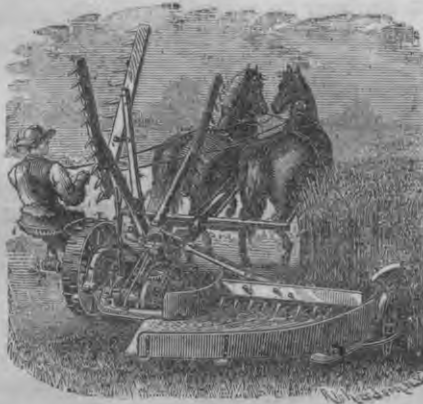
Mehrki šchāfchana

ar waldbas atkūschānu taps' pee krohna Preekuku pagasta mahjas (Zehfu draudšē) truhumā buhdamahm kareiwu familišahm par labu noturēta tanis šwehdeenās no 9. Jūli līhš 10. Nowember šč. g. plšt. 4 pehž pufš.

Schāfchānas teesiba uš latru šchāweenu 10 f. fubr. Luwak eeschāwejeem isdališs komiteja 10. Nowember 3 gohda-algās.

Komiteja.

Plaujamas mašhines

„Buckeye.“

P. van Dyk, Rīgā.

Rīgās Latw. beedriba.

Šwehdeem, 16. Jūli šč. g. isbrauščhāna sakumūs uš

Dohles muišču.

Isbrauščhāna no plošča tilta ar damflugi un peešeetahm laiwahm pirmo reiš plšt. puf 9 no rihta un ohtro reiš pulšt. 12 pufdeenā; atpataf-brauščhāna pulšt. 9 wak. Malka beedreem un dahmahm 60 lap., behrneem 30 lap., šwešcheem 1 rubli un teem, kas Dohlē peedalāšs un līhšs nebrauz, 30 lap.

Kahrtibas komištā.

Zeribas beedriba.

Šwehdeem, tai 9. Jūli

pufgada general-sapulze.

Šefahkums pulštien 9 rihta. Beedru kahrtis ja-ufrahda; ari eemalkafchānas taps preti nemtas.

Preeščhēeziba.

Diwas mahjas ar 4 stāteem un wahgušt ar 350 asu leelu gruntī ir pahrdohdamas uš ismalkafchānu Peterburgas Ūhr-Rīgā Šwaigšču-eelā Nr. 27.

Diwas mahjas

ar leelu dahra-semi, pee Mišgrahwa dšellszela pirmāš stanzišas, ir no bēihwas roklas sem labeem nolihgumeem par 2200 rbl. pahrdohdamas. Maštalas šinas Šelšč-Rīgā leelāšs Šmilšču- un Širgu-eelu stuhri Nr. 37a, apafščā pa labo rohtu.

Wehrā leekama šina

no

J. Redlich

gruntigas un wišū wezakas

Englišču magasihnes

uš to no ta nelaiķa J. G. Janka lūnga un preeščlāiķa firmas walbineekeem J. G. Melker un beedra šludināschānu rahdidams, kura tai pirmā Dezembar 1876 Rīgās Wahzu awišeš bija lafama un rakstihšs stahweja, la J. G. Janka lūnga mān fawu, wairak tā par 50 gada gabjumeem, ar gohdu westu un laipnigi ispišditu ištieno Šteiermarkas jeb Ūstrijas keisara semes iskapšču pahrdohšchānu, ar wišahm winam peederigahm iskaptehū mān pahrdewis, lai es tahdu pahrdohšchānu

jeb andeli uš fawu rohtu jeb reštinumu tahkal wedu; tamdehšt daru wišeem lauzineekeem, andelmaneem, faimneekeem un kalpeem sinamu, la mana wairuma iskapšču pahrdohšchāna, miruščha nelaiķa J. G. Janka k. namā, Rungu-eelā Nr. 16 tai wezā lantohri par iskapšču laiku no rihta līhšs wakaram buhš atwehreta, bet iskapšču pahrdohšchāna mašās dalās, tā aridšan no tahm gorahm Pruhšču labibas, ištahm štiprahm atwasu- jeb zinu-iskaptehū un Strahlsuntes akminaineem un binstein-akmina bruzeklišcheem jeb štrihkeem, kurei tai leelā Maškawas israhdišchānā 1863, Rīgās semkohpibas israhdišchānā 1871 un Wišnes (Wien) wišpasaules israhdišchānā 1873. gadā ar tahm šcheit blalam redsamahm gohda-šihnehū kluwa grešnotas, tā aridšan abmurini un laktinas preešč iskapšču kapinaschānas, grabwju, dahršneelu un tihrumu šchēipeles, širgu un gohwu, dišfeku un štrengu kēhdes, dšelsu-pinektu, wišadu amatu-rihtu un daudš zitadu prezu pahrdohšchāna paleel tā tā līhšs ščo laiku mānā gruntigā Englišču magasihne, Kalku-eelā G. Minus lūnga namā Nr. 1.

No zensures atwehlehšs. Rīgā, 7. Jūli 1878.

Driķehšs un dabužamš pee bilšču- un grabmatu-driķetaja un burtu-šehjeja Ernst Plates, Rīgā pee Pēštera basnizās.

No poližejas atwehlehšs.

Werners Rihns.

(States Nr. 23.)

„Un temi lai Deews fwehti, mans dehs, un lai wifu par labu greefch!“ atbildeja tehws, pehdigo reisi jaunekli pee fawahm kruhtim fpeesdams.

Werners israhwabs, apfweizinaja gohdabihjigi kehniinu un wina weefus un tifa no sulaina ahra pawadihts. Ar fahpehm flatijahs tehws winam pakat.

„Nu apmeerinajatees, wezais,“ fazija kehniinfch shehligä balsi us winu. „Kas notizis, ir notizis un fo wairs newar pahrgrohsht. Wehlah warbuht juhs atfihfeet, fa ta ir pateefa laime preefch juhsu dehla, saldata swahrkus nest. Es apfohlohs par wina labflahfchanohs gahdaht. Un nu eijeet un dohdatees ar fawu feewu meerä. Ar Deewu!“

Rihna tehws nu gan redseja, fa katra tahtala ismehginafchana, kehniinu atmihstinaht, bes kahdas sekmes paliktu. Winfch kahwabs ar fahpehm, kas wina falauftä tehwa firdi plohsijahs, palohzijahs mehmi preefch kehniina un ziteem fungeem un atstahja tabakas mahjiniu.

Kad winfch atkal ahra stahweja, bij tumfcha nakts ap winu. Bet augfchä pee debefim fpihdeja selta swaigfnes, kas dewa leezibu, fa wehl weens dshwo un nomohdä, kas fpehzigaks un warenigaks lä wisi semes waldineeki un kehniini. Pee wina pazehlahs wezais wihrs, no kura luhpahm atfkaneja fchee wahrdi:

„Tew, shehligais Deews, ustizu fawa behrna fwehtibu. Kas ir notizis, tas ir notizis pehz Tawas gribefchanas, un es nedrihtsi turneht un shehlotees! Wadi togad fawus fohlus ar tehwisfchligu rohku un es zerefchu un ustizefchohs, mans Deews, fa Tu wifu par labu iswedifi un muhsu behdu afaras par preeka afarahm pahrwehrtifi! Amen!“

IV.

Tä bija notizis, Werners bij pasaudejis fawu brijwibu un wara gawileja par kaisnibu. Mehhs negribam wairs us widu atpakat eet, kas jaw tifa isteikts, fur brijwprahrtigi karogam pakat bij ja-eet. Wezäs labäs laikäs, kad til kahdu rohkä dabuja, tad no ta wairs nebij fo runaht. Pateefi nu bij Werners saldat un apafsch kapraa waras stahweja.

Werners isturejahs prahrtigi un gohdigi. Winfch redseja, fa ar pretestibu nekas labä newareja isnahkt, tapehz tas israhbija preezigu prahtu nelaimes atgadijumäs. No wifseem rekrufcheem, kuzi us munsturefchanas platfcha dihditi, nebij neweens paklaufigaks un labprahrtigaks, lä refruts Werners Rihns. Winfch eemahzijahs lehti wajjadfigahs mahzibas pee bruuu kerfchanas, lä ari isweizibu mafcheereschanä. Wina preefchneeki bija ar to pilnä meerä, kas wina buhfchanu wairaf paweeplinaja. Pats kehniinfch israhbijahs shehligs pret winu un wezais Defauers newareja preekus ween fawaldiht, kad tas fmuko jauno saldatu ftingru un labu uswefchanä beedru widü eeraudfija.

Werners jutahs laimigs un meerigs. Winfch dohmaja ar ilgofchanohs par flaišteem laikeem, fur tas preezigs studentis bijis un us faweem labeem draugeem un beedreem, ar kureem tas zeetä ustizigä draudfiba dshwoja. Bet lä tas tagad bij zitadi palizis! Winfch tagad newareja nefo dariht, fo tas agrafi bij eefpehjis, til bij lä jaw laikam saldatam kafarmis

jadfihwo un us munsturi jastahw. Wina tagadejee beedri ne bij wis lustigi studenti, tee bij laudis no wifahm kungu semehm kohpä fafkrehsujchi, leelaka data rupji un nezilwezigü.

Werners ar fcheem zilwekeem wis ne-eelaidahs, bet atrahwabs no teem.

Wina kohrtelis bij ar dimpadsmit ziteem saldteem kohpä kafarmä, fur tifa dauds pihpehts, plahpabts, dseedahts un fpehlehts, no fa tam bij deefgan fo zeest, gara laika deht.

Kahdä deenä, kad winfch kaktä fehdedams dohmäs nogrimis us semi flatijahs, peenahja garfch saldatä pee wina un fta ar rohku us plezeem.

„Drohschibu, beedri,“ fauja peenahjeis ar pehrkona balsi, — „drohschibu! zeribu nedrihtst pameft, kad ari wifa debefis no nelaimes padebefcheem apfegta buhtu.“

Werners flatijahs us runataju un eeraudfija nepafihstamu zilweku, kura gihmi bij tikdauds drohschiridibas redsama, fa winfch bes apdohmafchanas fwefchneeka fneegto rohku fahkhra un karsti fpeeda.

„Kas juhs efat, beedri?“ winfch prafija. „Kapehz juhs til mihligi pee mantis peedalatees?“

„Mehs efam weenu mohku zeeteji, tapehz flaidrakas ifflaidrofchanas ftop mums newajaga,“ atbildeja ohtris. „Mans wahrds ir Ernsts Wulfen. Es stahweju lihds wakar deenai ohträ gwardu pulkä un efmu togad treschä pahrzeltä, zaur fo mehhs tuwaki beedri efam palikufchi. Sinu juhsu likteni, un kad man ari tahds pats jazeefch, tad pee jums atnahzu. Nebuhfim wis beedri, bet draugi no fchi laika fahkocht!“

„Draugi, ja! Ihsti firdsdraugi,“ atbildeja Werners preezigs, no jauna fawa drauga rohku karstaki fpeesdams. „Waj juhs ari tapat lä es zaur waru brijwprahrtigi pee saldatu deenasta peefpeesti tikufchi?“

Wulfens palohzijahs.

„Mani zeefchanas stahsti ir driht stahstiti,“ tas fazija. „Bet wifpirms, kamehr firds draugi efam, atstahfam fwefcho juhs“ un par „tu“ weens ohtru faufamees. Waj tu efi meerä?“

„No wifas firds!“ atbildeja Werners. „Nu, eefahz brähli, us dshwibu un nahwi!“

„Labi, tas ir notafihst! Efmu meschakunga dehs no Meklenburgas rohbeschahm. Mana mahte ir jaw fen mirufe un mans tehws nomira preefch diwi gadeem, dohmaju no behdahm. Biju nodohmajis meschakunga weetu pee laiminu Meklenburgas grafa fanemt, kad es kahdä nakti is gultas tapu israuts un us Berlini aiffuhtihst, lai waretu gards gwardäs par saldatu palikt. Kahds wirsneeks, kas par manu tehwijas pufi aplahrt flendereja, bij mani redsejis un labpatifchhanu atradis. No laba prahta, — to winfch gan finaja, — nebuhtu nelad rohkas-naudu nehmis, tapehz waras wajjadseja. Turpretim atturetees bij ne-eefpehjams. Bawehohs fawam liktenam un gadu wehlahu nomira mans wezais tehws. Gefahkumä man bij luste, fawu dshwibas fwezi isdshst un fawahm zeefchanahm zaur pahra pulwera fchahweenu galu dariht, bet Deewam lai ir pateiziba, fa labala jufchana manas tumfchahs dohmäs pahrawareja un es apnehmohs Deewa wahrdä iszeest, kamehr . . .“

„Nu, kamehr?“ prafija Werners finlahrigi.

„Kamehr“ — nurdeja Ernsts glufchi klufu un tifa dsh-

dofchi, — „kamehr weentreif isdohfees no fchejeenes aisbehgt un brihwibu atkal eemantohkt!“

„Ne-eespehjam!“ issauzahs Berners gluschi fabihjees.

„Gespehjam ir wifs, kad til drohfschiba ir un azis wala tura, laimigo brihdi nenokaweht,“ atfazija Ernsts. „Bet no tam wehlat! Tagad flehgsim zeetu draudfibu, fo pasaule newar fchirt, la tikai nahwe. Diweem isdohdahs labaki mohlas zeest la weenam. Schahs usbruhl augstam jeb semam, ir pascham kronprintfcham ir jalohlahs sem zeeta tehwa rihkstes.“

„Ka, printfcham Frihbrilam?“ jautaja Berners brihnodamees.

„Ja gan,“ apstiprinaja Wulsens. „Winam ir wehl masaf brihwa wala, la tew un man, jeb pehdigam saldatam gwardos! Nefinams, kas par galu tam buhs.“

„Bet la tas war teefa buht?“ fazija Berners. „Kad ari lehninsch wina tehws ir, tad taf kronprinzis ir arweenu wina trohnamantineeks, un la tahdam tam wajaga fawa gohda.“

„Kas winam par gohdu!“ atbildeja Ernsts. „Pee lehnina ir paklausiht un kas to nedara, tas nahf krahtina, lai tas prinzis jeb nabags. Pats ar fawahm azim redseju, la lehninsch ar prinzi fawstarpigi apgahjajs, ar fawahm aufim dsirdeju, la tas winu issunija un ar lamafchanas wahrdeem apkrahwa, starp lurreem „nespehjneeks“ un „bailigais“ tee wehra leelamee bij, til tadehl, la prinzis nekahdu patilfchanu saldatu spehle ne-atrada un mihtaki stabuli puhta, nefa kaprala speeki rohla tureja. Tu labaki to sinasi, kad tu fche ilgaki buhfi. Kad pils gangos us wakti jastahw, tur reds un dsird daudf, no la fche kasarne ne fapnoht nefapno.“

„Kabaga prinzis! Tas manâ firdi speesch,“ fazija Berners ruhkti. „Deews, pahelabo to!“

Abu jauno draugu faruna tika tagad istrauzeta, jo unterofizeeris eelscha eenahja, kusch us wakti fauja. Ari Ernstam Wulsenam wajadseja faulfchanai paklausiht un fchlihrabs ar rohkas sneegfchanu no Bernera.

„Turpma! wairak!“ winsch fazija fawu plinti kerdams. Winsch issuda is istabas un Berners palika fawas dohmâs weens pats atpakal.

Winsch dohmaja wairak pahre to, fo tam Wulsens no kronprintfcha bij stahstijis, ta la tas pats fawu buhfschanu aismirfa. Dila lihdszeetiba peepildija wina firdi. Wairak reises tas to jaw bij redsejis, kusch winam lohti patika.

„Ari winsch zeesch to juhgu, sem kura mehâ efam,“ tas dohmaja, „Ja Deews gribetu, la es winam weentreif ihfi kalpoht waretu. Tad winsch redsetu, la wehl ir firdis, kas tam ihfi mihlefsibu parabda!“

„Mas deenas pehz draudfibas faires, fo winsch ar Wulsenu bij flehdsis, nahza schis wakarâ gluschi bahls kasarne un melaja Werneru, fo winsch, la jaw arweenu, klusi atschlihrufchohs weena istabas kaktâ atrada.“

„Taisees gataws,“ fazija winsch us to, — tu tikfi tuhlin us wakti lehnina pili komandeerehts. Ir atkal bailigas leetas starp lehninu un prinzi notikufchas. Wusterhausena jaktâ pili lehninsch gribeja prinzi ar gardinu fchnohri noschnaugt, ja til wezais Defauers ar ziteem diweem kungeem nebuhtu starpâ gahjuschi un lehninu ar waru atpakal atturejuschi, buhtu breefmgas leetas notikufchas. No tam nu prinzis isglabhahs un dabuja til aresti pili. Lehninsch ir dusmigs us winu, fchoreis bes kahda pamata, jo prinzis nelo naw wairak darijis, la til drufku pasmehjees, kad wina tehws un ziti lungi Wusterhausene sahle dangoja. To redsejis, lehninsch pee printfcha

peeskrehtis, fagrahbis pee krahgas un issauzis: „Buhtu man sohbins, tad tewi nodurtu. Tu wari par fawu lehninu un tehwu smeetees, kad tas ar faweem ustizigeem draugeem preezajajs?“ — Tad winsch fagrahbis fchnohri, gribedams to fawas dusmas palahrt. Tagad til winsch tiks zeeti apwaltehts un tu esi islasihts preefsch wina durwim stahweht.“

„Es? No la tu to fini?“ prastija Berners, bahls un trihzedams par nedfirdero sinu.

„Leitenants Schenkendorfs stahstija to dascheem ziteem wiresneefem, — es stahweju nepamanihts no wineem gluschi tuwu, kur tad to dsirdeju. Lehninsch pats ir pawehlejis, la tew us wakti jastahwoht. „Tas ir wehl jauns,“ winsch fazija, „tas prinzi nepasihst, kapehz waru us winu palaisfees.“ — „Tu drihl redsefi, la esmu riktigi dsirdejis.“

Daschas minutes wehlatu parahdijajs fulainis, kas Berneram pasinoja, la tam bes atraufchanahs pili us wakti jaeijohkt. Berners paklausija, klusi pee fewis fazidams: „Lehninsch maldahs eelsch manis! Kad es printfcham til kalpoht waretu, lai ir mana galwa pee tam bohja aiseetu.“

Bili nonahkufcham winam kahda gara gangi pats lehninsch pretim nahza.

„Waj tu te esi!“ fazija tas us jauno saldatu. „Tas ir labi. Nahz man pakal!“

Winsch gahja lihds ganga galam, kur tas pee pehdejahm durwim stahwoht palika.

„Apstahjees!“ winsch komandeereja. „Sche stahwi us wakti, zauru nakti, lihds es pats tewi atkal atlaischu. Un nu gaid us mani. Neweens nedrihst zaur fchahm durwim ee-eel jeb iseet, neweens ar wangineeku runahst, jeb tam kahdu wehstili peebahst, jeb no wina kahdu rakstu peenemt. Kad neklausja, tad isleeta fawu eerohzi! Tu faprohti mani? Nekas tewi nedrihst kawehst, manai pawehlei nepaklausiht!“

Lehninsch fskatijajs zeefchi us winu. „Waj tu fapratit?“ winsch prastija.

„Ja, schehliga majestete,“ atbildeja Berners ar zeetu bahli.

„Labi, tad tew zeefchi jawakte, pee tawas dsihwibas,“ runaja lehninsch draudedams. „Turi azis wala lihds agram rihtam. Tas naw nekahds weeglis deenastis, fo no tewis pagehru, bet sinaschu tew ari par to atmakfahst.“

Behz scheem wahrdeem tas greesahs aplahct un gahja pa gangi atpakal.

„Baras daritajs!“ ruhza Berners winam pakal, — „tu dohma, la es pehz tawas neprahctibas darischu. Nedsefim, fo naktis ainsfih!“

Ar plinti us plezeem, Berners staigaja fchurp un turp gar fawahm weetahm. Gangis bij garsch, kas tika mas zaur daschu lampu fpohschumu apgaismohks, kuras pee apseltitahm lehdem no raibi pehrweteem greesteem nokahrahs. Leels klufums bija schai leelaka pils data. Ari zeetumneeka istaba bij wifs klufu. Til tahlumâ bij trohfsinis dsirdams, jo saldati, tapat la Berners, us wifahm pufehm pili fawas nodalâs staigaja.

Berners nehma wehra katru pulstena fiteenu, kas laita pa-eeschanu paslubinaja. Bullstems fita desmit, weenpadsmit, — nekas wehl negaidijajs, kas naktis klufumu waretu trauzeht. Pehdigi, diwpadsmitâ stunda, tuwojahs lehni fohli is ganga un Berners eeraudfija tumfchu augumu, la pakreehpli par gangi leenoht. Tas nahza tuwaki, taifni us winu. Bir-

mas lampas spohschumâ Werners pasina scho nahzeju. Das bij Ernsts Wulfens.

„Behz Deewa gribeschanas, kas tewi scho wed?“ fazija Werners sawam draugam.

„Nuhpes par tewi un wairaf par tawu zeetumneeku,“ atbildeja Ernsts.

„Bet waj tu ari sini, ko tu ar to dari? Behninsch pats mani scho nostahdija un pawehleja, latru semê nogahst, kas gribetu ar zeetumneeku fa-eetes.“

„To es ari dohmaju. Mehsh mihlojam abi prinzi, — laime ir muhsu buhschanu pahrzehluße, wina deenesta eestah-tees un mehsh nedrihksiam scho leetu nepahrlabotu atstaht. Man waijaga tikt pee printscha un tam japrasa, waj winsch ir ar to meerâ, ka diwi ustizami wihri tam kalpo.“

„Ne-eespehjam! Durwis ir aifsehgtas!“

„Par to esmu gabdajis,“ atbildeja Ernsts gawiledams, wilkdams pazinu muhksiferu is kabatas. „Scheem dselsu gabalineem nestahw nelahdas atflehgas pretim. Tu mani apbrihnodams usflati?“

„Ja, pateest es brihnohs, ihpaschi par to, ka tu scho esi un wehl ar tahdahm leetahm.“

„Das ir weegli saprohtams. Kad es sinaju, ka tu scheit us waktt stahwest, apnehmohs schurp nahkt. Wispirms es par nakti isprasijohs, ar to luhgschanu, ka man ar weenu radineeku Berlinê jafateelahs. Behz radineeka apmekleschanas gahju pee kahda atflehgu taisitaja, semneela is manas tehwi-jas un jaunibas drauga, pee kura schohs muhksiferus dabuju, jo dohmaju, ka tee man buhs waijadstigi. Pehdigi, kad wifu sinaju, man nebij gruhkt, nepamanitam pili eelihst. Bet deesgan efam runajuschi, ir laits eefahkt.“

Ernsts gabja tuhlin pee darba un pehz daschahm nelaimi-gahm ismehginaschanahm winam isdewahs, atflehgu atmuhkcht. Bulte atdarijahs un durwis atwehrahs.

Nuhmiga istaba, no lampas apgai-smota, tagad parahdijahs. Us gara plata sofa guleja jaunais prinzi dsila meega. Kad Ernsts tam tuwojahs, lamehr Werners pee durwuju fleelshna stahwoht palika, prinzi ahtri uszehlahs un usflati ja eenahzeju ar sawahm leelahm silahm azim lepni un zeeti.

„Kas tu esi? Ko no manis gribi?“ prasija winsch ihfi.

„Tur tas wakneeks un es,“ atbildeja Ernsts ahtri, „ir padewigi fulaini juhfu tehnikschigai augstibai. Mehsh efam juhfu meeru trauzejuschi, jums ka ustizami wihri padohdamees, kuzi latru juhfu usdewumu iswedihsh, pat pee muhsu nahwes.“

Prinzi to dsirdeht pahrschidsahs, bet drihs ustiziba us wina gihma parahdijahs.

„Kas war par to galwoht, ka juhs ne-efat spijoni un mana tehwa isluhki?“ jautaja winsch atpakal atlahpdamees.

„Al, mans prinzi,“ atbildeja Ernsts meerigi, „aplukhojeet mani un manu draugu! Waj mehsh isflatamees ka isluhki?“

Prinzi skatijahs brihtinu us Ernstu un Werneru, tad wina azis apskaidrojahs un tas fazija:

„Ne, scho naw leekuliba! Debesz lai ir flaweta, kas man, ka zaur brihnumu, ustizamus draugus fuhsta. Waj juhs efat pili pasihstami?“

„Dapat, ka muhsu kasarne, tehnikschigai augstiba.“

„Waj juhs waretut kahdu sihmiti no manis manai mah-fai Wilhelminei nodoht, bes ka tehniksch, mans tehws, no ta sin, jeb dohmaht war?“

„To es zereju, tehnikschigai augstiba! Jaw wairaf reises tai gangi pee prinzeses dsihwohka esmu us waktt stahwejis un sinu, tur winas fulainis gut.“

„Zil laimigi tas gabahs!“ issauzahs prinzi preezige. „Sulainis ir man ustizigi padewees. Mehgini pee wina nokluht, pasneeds tam manu wehstuli un usruna to manâ wahrda, to sihmiti bes wiszinaschanas prinzefei nodoht.“

„Tam buhs notikt, augstiba! Palaischatees us mani.“

„Es ustizohs tewim,“ fazija prinzi, pee galda fehshdamees, tur winsch daschus strehksichus us kahdas is kabatas grahma-tas isplehstu lapu ar bleistiki ussimeja. Winsch falohzija un pasneedsa to Ernstiam.

„Waj jums tehnikschigai augstiba zitas nelahdas pawehles nebuhs?“ schis prasija.

„Wehl weena!“ atbildeja prinzi. „Waj tu pasihsti schan-daru-leitenantu Ratti?“

„Ja, augstiba!“

„Dabi! Kad tu buhst to sihmiti preeksch prinzeses node-wis, tad greefees atpakal, lai tu waretu no laimigas notik-schanas pasinoht. Drihsreisigai klauweschanai pee durwim buhs pa sihmi buht. Tad steidsees pee leitenanta Rattes un fakti winam manâ wahrda to usdewumu, lai tas wifu gata-wu tura. Winsch bes tahlatas jautaschanas to sapratihsh un pehz tam darihs. Das ir wis, kas man us sirds ir. Kad tu manus usdewumus riktigi iswedi, tad tu esi man leelu pa-tikschanu isdarijs, ko es wis ne-aismirschichu.“

„To mehsh abi dariham, es un mans beedris, tehnikschigai augstiba,“ atbildeja Ernsts, printscha rohlu skuhpsidams.

„Tagad ir deesgan,“ fazija prinzi. „Azumirklihs ir dahrgs: mehsh waram pahrschidstees; tapehz tagad prohjam, prohjam! ahtri un wefeli. Wehlaku warbuht warefchu jums par to atmaksahkt, ko es ari nenoklawefschu. Pateizohs un ar Deewu!“

Wulfens atstahja prinzi, durwis ar muhksiferu palihgu aif-flehgdams. Tad winsch atwadijahs no Werneru un lihda lehni, ka bij nahzis, pa gangi atpakal. Drihs tas pasuda.

Deesgan ilgi Werners gaidija us wina atpakal nahlschanu. Feerendel puestunda aistejeja, Ernsts ne dsirdeja, ne redseja. Pehdigi parahdijahs tumshs augums no jauna gangi, kurfch ahtri us wakneeka pusi dewahs.

„Pasino printscham, ka wis ir notizis! Bet leez wehrâ! Behninsch pats nahkt. Bihstohs, ka winsch ir mani redsejis. Tapehz man ahtri prohjam jasteidsahs, — ar labu nakti!“

Behgdams tas skrehja lihds ganga galam, tur weenas trepes semê zitohs gangohs weda, zaur kureem pils pagalma wareja nokluht. Ernsts wareja tiklo no trepehm semê buht, kuzam Werners pakal skatijahs, tad stahweja, ka no semes islihdis, tehniksch Werneram (preekschâ, to fasklitatees usfla-tidams.

„Kas scho ir notizis?“ brehza winsch mifni. „Redseju weenu pa scho gangi leenoht!“

„Es nesinu,“ atteiza Werners isbihjees, ta ka winsch tik lo sawu plinti wareja fatureht. „Es ne-esmu redsejis, ma-jeftete.“

„Tad tu buhst gulejis, tehwin,“ blahwa tehniksch gluschi farkans no dusmahm.

(Turpmat wehl.)

Grāudi un feedi.

Krauklis par dšihwibas glabbeju.

Kahda ahrsemes awise pastahsta ņahdu notikumu: Kahda gāspascha B., kurai bija nemeeriga un behdiga firds, mehdsā us ņawu laulatu draugu alāschin ņazih: „Mums tatschu ihsti ņlitti klahjāhs, mihto B.“ tā ka ar laiku krauklis, kas tur mahjā tika turehts, ņchohs wahrds eemahzijāhs. Kungam firds ņahpeja ņchohs wahrds dširdoh, kas winam if deenas wina nelaimi atgahdināja un to darija krauklis ari tad wehl, kad gāspascha, Deewa prahtam padewusehs, bija apmeerinajusehs un tohs wahrds wairš nesāzija. Kungs beidsoht to wairš newareja pazeest un tā tad winsch kraukli islaida ahrā un tas aissfrehja prohjam.

Gadi bija pagahjuschi un ņamilija jaw fen bija kraukli aismirufuse un pa to laiku bija behrni pa-auguschu un tehwa mahju atstahjuschi. Weens no dehleem bija pasudis behls. Winsch wifu ņawu mantu bija isņchkehrdis, ņawus gara un meefas-spehkus walti walkajis, tā ka winam „lohti ņlitti klahjāhs“ un beidsoht „taunais“ winam tahs grehzigas dohmas firdi eetschufsteja, lai ņawai palaidnigai dšihwei galu nodaroh. Kahdā rihtā winsch panehma ņawu slintu un aigahja us meschu, tur gribedams ņewi noschantees. It kā pasāulei par ņchir-ņchanohs winsch eepreelņchu (jo winsch labi prata ņchaut) ņchahwa kahds putnūs. Beidsoht winsch ņchahwa kahdu kraukli, kas ņpahrnōs trahpihts winam pee kahjahm nokrita un tohs wahrds isbrehja: „Mums tatschu ihsti ņlitti klahjāhs, mihto B.“ — — Tas bija ņchahweens, kas winam pascham tā ņaloht zaur firdi gahja. Winsch us zeleem nometahs un is-ņauza: „Wifu warenais Deew! wifu ņcheligais Pestitājs!“ Un no ņchihš stundas ņahloht winsch bija isglahbts. Winsch wairš nedohmaja ņew galu padariht, ņew pats par ņlepkawu palidams; winsch aistahja ņawu palaidnigu dšihwi, palika kreetns wihrs un wehl tagad dšihwo.

Tahdā wihse krauklis winam bija dšihwibu glahbis, neween laizigu, bet ari muhschigo. Brihnischligs ir zilweka dšihwes zelsch un ne-isprohtami tee spehki, kas wina likteni grohsa un wada!

Prahtigi atbildehts.

Kahdā pagasta ņlohā ņlohlotājs ņlohlenus pahreklāufinoht, usdewa ņchahdu rehkenumu:

Skohlotājs. Muhfu ņlohā ir ischetrapdsmit benki, katrā benki ņehsch septini ņlohlēni, zil ņlohlēnu par wisam lohpa?

Skohlēni. Dewindesmit astoni!

Skohlotājs. Rittigi! Bet diwu ņchodeen truhst, zil tad?

Skohlēni. Dewindesmit ņesch!

Skohlotājs. Labi! Bet zil par jums azu? Kurņsch sin, lai pazel rohku.

Diwi ņlohlēni reisā pazel rohkas.

Skohlotājs. Nu zil ir?

Birmais. Weens ņimts dewindesmit diwas. Naw rittigi, isņauzahs ohtrs. Tikai ir weens ņimts dewindesmit weena azs.

Skohlotājs. Rā tā?

Skohlēns. Weenam tik ir weena pate azs, tapehz tik ir weens ņimts dewindesmit weena.

J. Sehje.

Grāudi ni.

Ta augstaka laime pasāule ir draudņiba, jo zaur draudņibu war tikai ihsti laimigs justees; tapehz ja tu nabadņibas jeh truhkuma dehl apnem ņewu un ta tewi iszet par wihru un tu tohpi bagats un no draugeem zeenihš un gohdahts, tad ne-uspuchtees un ne-efi lepnš; jo zaur to tu draugus pasāudeņi un paliksi weens pats ar ņawu ņewu.

Mihlestiba ir teloscha upe, kurā diwejas ņraumes tel: wiltiga ņraume un pateesiga ņraume. Tapehz ne-uschzees ne-kad ohtram ar ņawu mihlestibu, jo tad tu eekluhņi wiltigi ņraume un tikņi peewilts.

Laime ir kalns, kurā wirsgalu grehti nahlahs ņasneeg; tapehz ja esi kalna galā tizis, tad apstahjees un ne-eij tahlat; jo tahlat eedams tu us leiju ņlihdesi, un tad buhs weltigi tawi puhlini, ja mehginasi wehl kahdreis kalna galu ņasneeg. Stuhla Jahnis.

Launa firdsapņina.

Kahds kungs meschā apmalbijees fateek kahdu wihru.

„Drauge,“ winsch to ustruna, „waj tu newaretu man zetu parahdiht?“

„Waretu gan,“ tas atbild, „bet man bail weenam pascham eet, jo wakar esmu weenu zelineeku nositis.“

Drusjina.

Kam manta truhst — truhst ari paradu. Kam padewiga ņewina truhst, — truhst meers. Kam behenu truhst — truhst palihdsiba. Bet kam wisi no teem ņchē mineteem truhlumeem truhst, — tas dšihwo bes raisehm un behdahm.

Depestahwiba.

Salat, kur ir rohņites,
Kas tē ņlāisti ņeedej;
Baltahs, ņlahs pukites
Sirdi kas eepreezej?

„Jaunekli, wifs, wifs pa-ee!“
„Pukites it drihs noseeb.“

Kahdi man tohs lohkus jel,
Kur tā behrns newainigs
Spehlejohs es agr' un wehl
Preezigs un it laimigs.

„Jaunekli, wifs ņakritihš,
„Rohkeem lapas nobirst drihs.“

Kahdi man to mahjinu,
Kur es dšimu, augu;
Un to ņlāisto dahrsinu
Pilnu ņlāistu puku.

„Laika ņraume ahtri tel,
„Ahtri wifs tai lihdsā behg.“

Behrnib's preeku-beeninas,
Salat, kur juhs esat?
Deenas jaunib's laimibas,
Prohm kam ahtri ņrejat?

„Zilwels, zilwels ņataifees,
„Ari tu reis prohjam eef.“

W. W.

Atbildebams redaktors Ernst Plates.